

Sensul vieții creștine

„Iar viața veșnică este aceasta:Să Te cunoască pe Tine,singurul Dumnezeu adevărat,și pe Iisus Hristos,pe Care L-ai trimis”

(Ioan 17, 3)

Pr.prof.univ.dr. Dumitru Megheșan

Scopul vieții unui creștin este de a-L cunoaște pe Dumnezeu, pe de o parte, iar pe de altă parte de a implementa conținutul teoretic al acestei cunoașteri în viața sa cotidiană în sensul unei justificări a crezului său.

Rezultatul acestui demers înseamnă a ieși pe cât este posibil din pauperizarea spirituală și a conștientiza că Dumnezeu este țelul existenței umane, ceea ce de fapt conferă într-o oarecare măsură eliberarea de legăturile pământești și materiale privind înălțarea spre inefabil.

Cunoașterea lui Dumnezeu ține atât de latura existențial-duhovnicească a credinciosului dar și de existența vieții creștine ca trăire în categoriilor legate de spațiu și timp. Pentru acest lucru putem afirma că prin cunoașterea lui Dumnezeu nu ne apropiem numai de Dumnezeu, ci și de noi înșine, iar fugind de Dumnezeu înseamnă că noi fugim de noi înșine. Așadar problema cunoașterii lui Dumnezeu nu ne desparte de această lume, ci tocmai ne oferă o cunoaștere în general mult mai panoramică în ce privește relația noastră cu divinitatea, dar în același timp și cu cele lumești. Ne referim chiar la o cunoaștere științifică, o cunoaștere ce nu se poate limita doar la o cunoaștere tipic rațională, ci la o cunoaștere pe care o realizăm tocmai prin raportarea noastră la divinitate. Așa putem afirma că sfera noastră de cunoaștere se lărgeste într-un mod extraordinar.

Cunoașterea lui Dumnezeu se realizează în special prin credință care în acest sens și în această modalitate umanizează rațiunea umană și dă acesteia o dimensiune cu totul deosebită. Există în Teologia noastră ortodoxă răsăriteană o simbioză fericită bizantină care a rămas de fapt dătătoare de ton peste veacuri. Este vorba de acel raport între cunoașterea rațională și cunoașterea prin credință. În Răsărit niciodată nu s-a pus o stavilă între cele două feluri de cunoaștere, iar Biserica nu a văduvit o cunoaștere în detrimentul celeilalte cunoașteri, ci această fericită simbioză bizantină, cum aminteam, este o împletire minunată între rațiune și credință. Cu cât rațiunea se vrea rațiune cu adevărat cu atât ea este mai legată de credință. Aceasta va da de fapt o altă dimensiune cunoașterii, fiindcă o scoate pe aceasta din îngustimea rațională-lumească și o îndreaptă spre o meta-rațiune ca Rațiunea supremă, deoarece toți care vor să se raporteze la cunoaștere trebuie să o treacă prin Rațiunea supremă. Aceasta, sau, cum o mai numim Logosul divin este sursa oricărei cunoașteri din acest univers, fiindcă Logosul divin este Cel care a imprimat creației acesteia și chiar nouă oamenilor o raționalitate specială. Ei bine, în această raționalitate noi experiem de fapt adevărata cunoaștere. Pentru acest fapt Mântuitorul a spus atât de clar: ***„Iar viața veșnică este să Te cunoască pe Tine singurul Dumnezeu adevărat și pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis” (Ioan 17, 3).***

Ca Logos suprem întrupat și mai ales înviat din morți Mântuitorul nostru Iisus Hristos este Rațiunea supremă a acestui nou univers realizat în mod special prin transfigurarea materiei și deci a creației ca noua Împărăție a Spiritului în sensul unei Heilsgeschichte. El este sursa rațiunii noastre, fiindcă cuprinde rațiunea noastră în El și în același timp toată raționalitatea creației într-un mod special. Rațiunile care sunt în creație își au sursa în unica Rațiune supremă, Care este Fiul lui Dumnezeu,

Verbul suprem creator.¹ El este Cel care pune în practică „**gândurile minții cosmice**”:”Din datele prezentate rezultă, existența unei inteligențe care poate fi considerată ca sursă a întregului Univers, inclusiv a omului. Se impune în acest caz să luăm act conștient de existența sa și să încercăm să-i descifrăm “intențiile” exprimate prin legitățile sale de funcționare pentru a ști ce ne rămâne de făcut. Aceasta este cheia întregii cunoașteri omenești. Să înțelegem Sursa și imperativele ei pentru a ne împlini menirea. Dacă la început a fost „logosul” exprimat prin inteligența ordonatoare din univers sau gândul creator, este ușor de înțeles că drumul spre reclădirea universului uman va trebui să aibă ca sursă tot un gând inteligent. Pentru că, după cum am văzut, gândurile sunt forțe ordonatoare de univers. Într-o exprimare metaforică, dar cu penetrație în real, inițial n-au fost decât “gândurile minții cosmice” care au constituit informațiile necesare transformării energiei din câmpul fundamental în substanță și ființă. La rândul lor, ființele umane sunt creatoare de gânduri. S-ar părea că scopul trecerii noastre prin substanță nu este altul decât acela de a crea noi gânduri ,noi informații, care se vor întoarce în câmpul fundamental, devenind sursă pentru noi ordonări de univers”². Pentru acest lucru e nevoie ca toți cei care se ocupă de rațiune, mai ales intelectualii, să se raporteze la această Rațiune supremă care de fapt ne potențează într-un mod minunat rațiunea noastră umană și care fără de Ea ar fi atât de limitată.

Așadar, cunoașterea lui Dumnezeu înseamnă tocmai această legătură a noastră cu Rațiunea supremă, deoarece

¹ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, trad. introducere și note de Pr. prof. dr.

Dumitru Stăniloae, E.J.B.M.B.O.R., București, 1983, p. 84; Alain Besancon, *Imaginea*

interzisă, Ed. Humanitas, București, 1996, p. 116.

² Dumitru Constantin Dulcan, *Inteligența materiei*, Ed. Teora, 1992, p. 303.

aceasta stă la baza rațiunii noastre în raportarea rațiunii noastre la Rațiunea supremă, altfel rațiunea noastră nu ar avea nici o valoare, ar fi o rațiune stearpă care nu zidește nimic, cu toate că avem senzația că ea]n anumite cazuri zidește ceva cu propria ei putere ca o rațiune autonomă ,dar ea nu cum să facă acest lucru. Aici am putea face o comparație cu un om foarte puternic trupește dar foarte vulnerabil sufletește, un fel de putere aparentă fără de putere – aceasta e o energie moartă. Așa este și cu rațiunea. O rațiune care este separată de Rațiunea supremă este o rațiune foarte precară, o rațiune de la care întotdeauna ne putem aștepta să ne joace feste. Numai Rațiunea supremă îi dă rațiunii noastre un suport și un echilibru necesar în viața și existența noastră. Faptul că această creație are o raționalitate a sa și de fapt noi am fost creați de Dumnezeu ca ființe raționale ne arată faptul că e necesar ca într-o existență cât de cât conștientă trebuie să stăm într-o legătură specială cu sursa rațiunii noastre care este cum am spus Rațiunea supremă.

Atunci când primii oameni au căzut în păcat, în interiorul lor se produce o scindare existențială. Păcatul a constat în abaterea de la cele raționale și aducerea în propria ființă umană a iraționalului. Omul s-a abătut de la cele raționale și a intrat în cele iraționale. Iraționalitatea se manifestă tocmai ca o îndepărtare de la scopul inițial pe care Dumnezeu ni l-a pus nouă în ființa proprie: să-L cunoaștem pe El.

Iată aici revenim la textul Evangheliei după Ioan cap. 17 și anume că scopul inițial al omului este acela de a-L cunoaște pe Dumnezeu și de a merge spre cele raționale, de a trece de toate obstacolele materiale brutale, netransparente și de a se apropia cât mai mult de Dumnezeu prin mintea superioară specială sau rațiunea noastră pe care Dumnezeu ne-a pus-o în noi. Ei bine prin căderea în păcat omul se desparte de cele raționale. El intră într-o iraționalitate dezastruoasă. În acesta se va instaura o luptă aprigă între cele raționale și cele iraționale.

Cel rațional dau sens existenței noastre, fiindcă sunt legate de existența supremă, cele iraționale nu ne dau nici un sens și nu conduc nicăieri. Așa omul se află într-un cerc vicios, într-un fel de mișcare circulară și monotonă, fiindcă păcatul înseamnă o monotonie și o mare plictiseală. Dacă prin creație, omul avea pus în el de către Dumnezeu tendința spre cele raționale și inclusiv spre El, prin cădere „minte lui se apleacă spre cele văzute, spre ne-minte și înțelege bucuriile potrivit cu firea căzută, prin mijlocirea simțurilor.”³ În acest sens omul a intrat într-un vagabondaj existențial. Așadar, iraționalitatea înseamnă îmbrăcarea sufletului nostru cu cele contrare rațiunii, cu patimile, fiindcă „patima este o mișcare a sufletului împotriva firii spre o iubire nerațională, fie spre o ură fără judecată a vreunui lucru, sau din pricina vreunui lucru din cele supuse simțurilor. De pildă e o mișcare spre iubirea nerațională a mâncărilor, sau a femeii, sau a avuției, sau a slavei trecătoare, sau a altui lucru din cele supuse simțurilor, sau din pricina acestora. Sau e o mișcare spre un fără judecată a ceva din cele spuse mai înainte, sau din pricina acestora”.⁴

Dacă-l citim pe Nicodim Aghioritul înțelegem că în om se dă o bătălie teribilă între cele raționale și iraționale, un război nevăzut: „Află că-n acest război sunt două voințe în noi, una contrară alteia. Una a părții raționale (του λογισμού) și de aceea se numește Raționalul și voința superioară. Cealaltă a simțurilor și de aceea este numită sensibilă, voință inferioară, voința poftelor și a pasiunilor corporale. Cu voința superioară, rațională dorim numai lucrurile bune, iar cu cea inferioară, irațională dorim numai lucrurile rele. Deci, când dorim ceva numai cu simțurile, atât timp cât nu consimțim la aceasta cu

³ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Capete despre dragoste*, în Filocalia rom. vol. II, trad. de

Prof. dr. Dumitru Stăniloae, Sibiu, 1947, p. 57.

⁴ *Ibidem*

voința superioară și rațională, nu știm dacă-i adevărat ceea ce dorim. În aceasta, adică în voința superioară, constă tot războiul nevăzut. Fiindcă voința rațională care-i între voința lui Dumnezeu și cea a simțurilor se luptă fie cu una fie cu alta. Fiecare din acestea caută s-o câștige și s-o supună.⁵ De aceea cei ce doresc să schimbe viața lor trupească și să o pună în slujba lui Dumnezeu, atunci, mai ales la început întâmpină mari tulburări, dureri și amărăciuni. Mai ales când răul a devenit obișnuință

Fiindcă opoziția pe care voința rațională o primește de la voința lui Dumnezeu și de la cea a voinței simțurilor care stau de o parte și de alta și luptă împotriva ei ,este așa de puternică când biruința ei se câștigă cu multe sudori. Antagonismul lor e greu de înțeles celui ce și-a făcut obișnuință a trăi fie în virtuți fie în vicii, care se mulțumește a trăi fie în unele fie în altele. Pentru că virtuosul se supune ușor voinței lui Dumnezeu, iar cel vicios înclină spre voința simțurilor, fără nici o opoziție nu poate izbuti”.⁶

Cu mult rafinament și finețe, Sfântul Apostol Pavel definește această situație: „Știm că legea e duhovnicească; dar eu sunt trupesc, vândut sub păcat. Fiindcă nu-nțeleg ceea ce fac; că nu săvârșesc ceea ce vreau, ci ceea ce urăsc, aceea fac. Iar dacă fac ceea ce nu vreau ,recunosc că legea este bună. Dar acum nu eu fac aceasta, ci păcatul care locuiește în mine. Fiindcă știu că-n mine, adică în trupul meu, nu locuiește ce e bun. Că a vrea binele se află în mine, e dar pe a face nu-l aflu, căci răul pe care nu-l vreau, pe acela îl săvârșesc. Iar dacă făcea ce nu vreau eu, nu eu fac aceasta, ci păcatul care locuiește în

⁵ Sfântul Nicodim Aghioritul,*Războiul nevăzut*,Ed.Arta grafică,București 1991,p.26. vezi și Ion Agârbiceanu, *Legea minții*,Ed.Minerva,București 1976;*Legea trupului*, București, 1927

⁶ *Idem*,p.27.

mine. Așadar, în mine, cel ce vreau să fac binele, aflu legea că răul e legat de mine. Că după omul cel lăuntric mă bucur de legea lui Dumnezeu; dar în mădularele mele o altă lege văd că se luptă cu legea minții mele și rob mă face legii păcatului, care este în mădularele mele. Om nenorocit ce sunt! Cine mă va mântui de trupul morții acesteia?.(Rom.14-24).

Cunoașterea lui Dumnezeu înseamnă o conjugare fericită între rațiunea pe care am primit-o de la Dumnezeu și credința ce duce la aplanarea acestui teribil război din mintea noastră.

Rațiunea se înobilează prin credință iar credința se „raționalizează” în sensul de grijă ca ea să nu cadă în anumite greșeli care de fapt sunt atât de mult întâlnite mai ales în credința occidentală. E vorba aici de agnosticism, de bigotism, de fideism și mai ales de pietismul absurd ce a dominat o parte din gândirea Europei. Ferindu-ne de aceste greșeli putem înțelege raportul benefic între cele raționale și cele legate de credință. O credință fără o anumită rațiune, fără o raționalitate este o credință care întotdeauna este pe muchie de cuțit. E acea credință care renunță de multe ori la orice apanaj a unei logici umane. Pentru aceasta Evanghelia de la Sfântul Evanghelist Ioan, cap. 17 ne pune în față această panoramă a cunoașterii: Cunoașterea lui Dumnezeu prin credință și prin luminarea minții noastre.

De felul cum putem realiza o simbioză între rațiune și credință depinde demnitatea de crezare a Bisericii noastre. Este îndeobște cunoscut că unele adevăruri de credință sunt greu de înțeles numai cu mintea noastră proprie ,de aceea pot apărea așa de multe greșeli atunci când voim să explicăm totul cu ajutorul rațiunii proprii. Pentru acest lucru e nevoie să apelăm la “fortificare” a înțelegerii, fortificare pe două planuri, pe un plan rațional cât poate mintea umană în limitele sale și apoi o înțelegere superioară prin credință care este superioară și mult mai panoramică decât simpla credință. Dar la această înțelegere

nu se poate ajunge numai într-un mod simplist sau fortuit, ci printr-o înțelegere prin argumente raționale, la care se va adăuga într-un mod special credința. toate acestea, deoarece credința nu are întotdeauna o evidență internă deplină, adică nu poate fi pătrunsă întru totul de mintea umană. Totuși adevărul revelat nu poate fi lipsit de explicația și motivarea de a crede în el, ceea ce se realizează desigur într-un mod nedeplin. Caracterul integral al spiritualității, adică reprezentarea și cultivarea calității de ființă spirituală a omului de a crede, cere în mod necesar în cazul lipsei de o evidență și raționalitate internă a adevărului religios, să fie dată evidența și raționalitatea lui externă, adică raționalitatea motivelor voinței de a o crede. Aceasta înseamnă că e nevoie de o dovedire rațională a existenței lui Dumnezeu și a necesității religiei pentru om și pentru societate. Fără această raționalitate, integritatea terenului spiritual, care este ogorul în care s-a semănat credința va suferi și împreună cu el implicit și credința însăși. După învățătura creștină, credința este un dar a lui Dumnezeu, dar, pe care îl primim în libertate, deci fără încălcarea drepturilor firești ale rațiunii de a decide asupra motivelor ce determină voința, în cazul de față voința de a crede. Înlăturarea factorului rațional ar însemna știrbirea integrității spiritului omenesc, adică știrbirea lui de factori ce acționează prin rațiune, sentiment și voință și cu acestea, știrbirea integrității spirituale a religiei. Pentru a înțelege mai ușor cele afirmate, facem următoarea precizare: credința vine în fața sufletului din harul divin, ea este un dar a lui Dumnezeu. Ca să fie primită și să crească și să aducă roade, trebuie să fie nutrită integral, adică din cunoștință, emotivitate și voință, așa cum o plantă ca să crească are nevoie de lumină, aer și umiditate. Lipsindu-i unul sau altul din aceste elemente, ea nu va crește, ci se va usca. Așa este și în domeniul credinței. Numai dacă este rațional sigur că există Dumnezeu, că omul este capabil de a comunica cu El și că această comunicare este realizată în cadrul

Revelației divine, numai atunci este dată și motivarea rațională de a crede. Ca să rodească, și să fie matură, credința trebuie însoțită și de rațiune. Astfel, caracterul spiritual și demnitatea sufletului omenesc este la fel ca și credința, căci dispoziția lăuntrică a sufletului uman trebuie să fie un fapt liber, întemeiat spiritual și moral, nu o siluire mecanică sau mistică a spiritului. În acest sens Sfântul Apostol Pavel vorbește despre întreaga viață creștină ca despre o ” închinare rațională ”.

Privind legătura benefică dintre credință și rațiune, Biserica noastră drept măritoare ne amintește de un eveniment deosebit care s-a petrecut în

Perioada ei de început. Primii creștini au trăit atât de frumos încât rămân până azi modele de viațuire autentică creștină. Ei nu teoretizau învățăturile care le-au primit de la Sfinții Apostoli și de la urmașii acestora, ci trăiau în duhul și mireasma Evangheliei care era încă vie pentru ei. Această mireasmă era codul unui comportament moral prin care creștinismul s-a impus în fața unei lumi ostile. Atât de frumos trăiau creștinii încât și-au atras chiar admirația păgânilor. Creștinismul apare ca o boare luminoasă într-o perioadă grea, la o întretăiere de civilizații, multe din ele uzate de propria lor filozofie și bunăstare degradantă și imorală.

Pe de o parte păgânismul degenerase așa de mult încât mulțimea curentelor de gândire au estompat frumusețile lăsate de unii gânditori din filosofia antică. Moralitatea și umanismul erau doar expresii în civilizația romană, fiindcă imperiul acesta era un imperiu bolnav de glorie, din care i s-a tras și decadența - cum de fapt s-a petrecut în toate civilizațiile și imperiile și cum de fapt se petrece și astăzi, dar cu metode mult mai sofisticate și mai rafinate pe o scară impresionant de mare. Trăim și noi astăzi într-o lume bolnavă de glorie și sufocată de propria bunăstare și

imoralitate și cu oameni tot atât de bolnavi, după cum cu dreptate antipa Oswald Spengler și Max Picard ⁷.

Iudaismul era și el neputincios și mult prea închistat în propriile reguli. Se sufoca în legea stearpă a literei în defavoarea duhului.

Creștinismul aduce ceea ce lipsea acestei societăți, în primul rând o credință într-un Dumnezeu spiritual, superior și uman, Care s-a revelat în istorie într-un mod natural, iar într-un mod special și supranatural prin Fiul Său, Logosul divin, devenit și om adevărat. Noua religie este o religie a umanului și a iertării care își descoperă frumusețea tocmai în conjugarea fericită dintre credință și umanismul moral.

Cu toate acestea, frumusețea și armonia vieții primilor creștini a fost tulburată de unele furtuni ivite chiar de la început. Dacă inițial acești creștini înțelegeau mai mult cu inima decât cu mintea, cu vremea unii dintre ei au încercat să înțeleagă numai rațional adevăruri suprarăționale și greu de înțeles. Așa s-a ajuns la discuții sterile. Aceștia nu mai țineau seama de unele îndemnuri lăsate de cei îmbunătățiți duhovnicește care spuneau: „Dacă este teolog (dacă te ocupi cu contemplarea lui Dumnezeu), roagă-te cu adevărat; și dacă te rogi cu adevărat ești teolog” ⁸ sau „Nimic nu este mai sărac decât cugetarea care este afară de Dumnezeu, filosofează despre Dumnezeu”. ⁹

⁷ Oswald Spengler, *Declinul Occidentului...*; Max Picard, *Fuga de Dumnezeu*, trad. de P. Patricia Merfu și pr. Gh. R. emete, ed. Anastasia, București, p. 13

⁸ Evragie Ponticul, *Cuvânt despre Rugăciune*, în *Filocalia* rom. vol I, trad. de Pr. Prof. d

Dumitru Stăniloae, Sibiu, 1946, p. 82

⁹ Diodoh al Foticeei, *Cuvânt ascetic*, în *Filocalia* românească, vol I, p. 341.

Influențele filosofice trebuiau bine cântărite, dar ele au pătruns în creștinism fără o pregătire prealabilă ceea ce a dus la multe neajunsuri.

Unul din cei mai înverșunați adversari ai învățăturii creștine autentice din veacul al IV-lea a fost Arie. Prin perseverența sa în rău a zguduit temelia Bisericii creștine.

Era originar din Alexandria Egiptului „țara care abunda în monștrii și în produse nefirești”.¹⁰

Era discipolul indirect al episcopului eretic Paul de Samosata. Arie a fost un răzvrătit, turbulent, avar și sever, știind să-și acopere multe din defectele sale cu o mare dibăcie și așa numită sfințenie. Epifaniu îl va descrie în felul următor: „La înfățișare era ca un șarpe de mlădios, veninos și viclean care ușor se poate furișa și ascunde”.¹¹

Instruit de preotul Lucian din Antiohia, un aderent al lui Paul de Samosata, a avut colegi pe Eusebiu al Nicomidiei, Maris de Calcedon, Teognis de Niceea și Leontie al Antiohiei, toți vor juca un rol însemnat în dezvoltarea acestei erezii. Arie a fost un om bine instruit și a venit la Alexandria unde s-a distins ca un om cu purtări morale bune. Era bun orator și a fost hirotonit diacon de episcopul Petru apoi preot de episcopul Achila, primind postul de paroh la Biserica Baucalis, cea mai însemnată din cele nouă biserici ale Alexandriei. Arie era o fire Vicleană care ascundea însă foarte multe fețe și o mare perfidie.. Văzând că nu a fost ales episcop de Alexandria a încolțit în mintea lui ideea să pornească o campanie de a compromite pe cel ales,

¹⁰ Pr. prof dr. Ioan Rămureanu, Pr. prof. dr. Milan Șesan și Pr. prof. dr. Teodor

Bodogae, *Istoria bisericească universală*, vol I, E.I.B.M.B.O.R., București, 1987, p.

313

¹¹ *Ibidem*

Alexandru. A început să-și răspândească ideile sale eretice mai întâi printre prieteni și admiratori, apoi în biserici. Episcopul Alexandru n-a avut cum să-l oprească, cu toate că l-a îndemnat la moderație. Văzând episcopul Alexandru că învățăturile lui Arie atrag tot mai mulți spre erezie, chiar printre zidurile mănăstirilor a convocat pe episcopii din Egipt, Pentapole, din Libia la un sinod în anul 320 sau 321 unde au fost prezenți aproape 100 de episcopi care s-au pronunțat împotriva învățăturilor lui Arie. Acesta însă și-a continuat activitatea, apoi a găsit adăpost în Palestina la Eusebiu al Cezareii, apoi a plecat la Nicomidia unde a compus xxx lui xxx numită Thalia în care ereziile lui erau redată în forme de poeme ce se cântau de către popor. Atât de mult a fost tulburată liniștea Bisericii încât însuși împăratul Constantin cel Mare a intervenit să aplaneze această neliniște. Arie spunea că Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos este mai mic decât Tatăl. Era o concepție rațional-omenească de înțelegere a creștinismului cu influențe gnostico-filosofice. Dumnezeu Tatăl, sigur, este principiul necreat și nenăscut (ἀγένετος). Fiul e creat din voința Tatălui nu din ființa Lui, ci din nimic, fiind prima Sa creatură. Fiul are existența înainte de timp dar nu de eternitate, căci a existat un timp când nu era. Fiul lui Dumnezeu fiind o simplă creatură este cu totul străin și deosebit de ființa Tatălui. Deși Fiul este după ființa Lui o creatură se bucură de o cinste oarecare. Din toate acestea reiese că Fiul lui Dumnezeu este un fiu adoptiv al Tatălui ceresc.

Greșelile acestea au dus la o tulburare fără precedent ce au slăbit Biserica și a împărțit-o în mai multe grupe. Pentru aceasta împăratul Constantin a fost nevoit să convoace sinodul I ecumenic. A chemat la ordine pe toți episcopii din Imperiu la Niceea. La apelul împăratului au răspuns căpeteniile întregii Biserici din toată lumea creștină, chiar din Dobrogea – Scythia Minor. Majoritatea episcopilor erau din Răsărit. Numărul lor s-a ridicat la 318.

Ei s-au adunat la Sinod și s-au pus sub oblăduirea Sfântului Duh (Fapt.15,28), invocând puterea lui Dumnezeu ca să-i ajute să vadă și să hotărască adevărata învățătură. Sinodul s-a deschis oficial la Niceea la 20 mai 315 și a durat până la 25 august același an.

La ședința deschiderii oficiale și la cea de închidere a asistat însuși împăratul Constantin care a rostit și cuvântul de deschidere și cel de închidere.

A îndemnat cu multă bunăvoință la înțelegere, la unire și la pace. Ședințele oficiale ale sinodului s-au ținut în sala de recepție a palatului imperial din Niceea sub președinția episcopilor Eustațiu al Antiohiei și Alexandru al Alexandriei.

Discuțiile adeseori au fost chiar foarte agitate. Arie avea ieșiri și izbucniri de furie, dar împăratul a arătat multă răbdare și blândețe îndemnând și muștrând pe cei răătăciți și îndărătnici.

Părinții întruniți la Niceea au respins învățătura lui Arie și au proclamat învățătura curată a Bisericii. Sinodul a hotărât că Fiul lui Dumnezeu este de o ființă cu Tatăl folosind expresia *omoousios* (ὁμοουσιως). Formula aceasta a fost găsită de către diaconul Atanasie. Tot aici s-au formulat primele șapte articole din Simbolul de credință – Niceeo-Constantinopolitan care de fapt este o concentrație de învățătură ortodoxă a Bisericii din primul mileniu, valabilă desigur și astăzi.

Apoi s-a hotărât stabilirea datei serbării Sfintelor Paști și anume în prima duminică cu lună plină ce urmează echinocțiului de primăvară iar dacă se va întâmpla să cadă o dată cu Paștele iudeilor să se amâne cu o duminică prăznuirea Sfintelor Paști creștine.

Aceasta este istoria legată de Sfinții Părinți de la Sinodul I ecumenic de la Niceea din anul 325 care au știut să îmbine în mod excepțional credința cea curată venită chiar de la Izvorul Cel ceresc, precum și rațiunea umană reprezentată în mod special de filosofia greacă. Pentru noi cei de astăzi este

foarte important să credem cu adevărat. Orice știrbire a credinței nu face altceva decât să aducă perturbări în trupul tainic al Domnului. Să aducă dezordine între mădularele acestui trup tainic.

Pentru aceasta se cuvine ca și noi să încercăm să credem cu adevărat. Să credem după învățătura pe care acești Sfinți Părinți și toți ceilalți Sfinți Părinți ni le-au lăsat nouă. Așa putem afirma că învățătura Bisericii noastre se aseamănă cu un râu ce pornește de la izvor și care apoi transmite aceeași apă curată până la vărsarea lui în mare. Învățătura curată este chezașia mântuirii noastre. Nu putem crede oricum. Pentru aceasta Biserica a luptat atât de aprig din puteri, deoarece după Sinodul I ecumenic acești oameni ce au susținut învățătura greșită au recunoscut că Iisus este asemenea Tatălui, folosind formula omoousios.

Biserica a luptat din răputeri împotriva încercării lui Arie de a scinda divinul de uman, fiindcă el compromitea întreaga învățătură creștină și implicit mântuirea credincioșilor. Aceasta era viața Bisericii. Orice știrbire a învățăturii duce la o cunoaștere eronată a lui Dumnezeu. Nici astăzi nu putem accepta sincretismul religios care este așa de la modă mai ales în lumea și în cultura occidentală care din nefericire vehiculează cu o cultură și cu o telogie impregnată cu destule influențe ariene și semiariene.

Asaltul împotriva sacralului în metafizica și cultura occidentală arată în mod foarte clar această direcție ariană, care apoi se manifestă în multe din domeniile vieții europene moderne. Biserica ne atrage atenția să credem cu adevărat, să ținem învățătura Bisericii care ne-a fost descoperită în Sfânta Scriptură și păstrată în Sfânta Tradiție. Orice înlăturare a celor două izvoare duce la scindarea și schimonosirea trupului tainic al Domnului și la pauperizarea credinței noastre. Mesajul Bisericii pentru noi și pentru lumea aceasta cuprinsă atât de mult

de marasmul așa numitei civilizații moderne și acum post-moderne este acela să regăsim credința cea adevărată, să căutăm și să păstrăm credința cea pură ca aurul de mare preț și atunci cu siguranță vom cunoaște corect pe Dumnezeu și vom crede tot așa de corect.

DER RATIONALE GLAUBE ODER/UND GLAUBENDE RATIONALITÄT

Pr.prof.univ.dr. Dumitru Megheșan

Das Ziel des christlichen Lebens ist Gott zu erkennen, auf einer Seite und auf der anderen Seite dieses Erkenntnis ins Leben einzusetzen.

Das ist sehr wichtig auch für die geistliche-existenziale Seite des Menschen sehr, wie auch für das menschliche Leben im Raum und Zeit.

Für die Orthodoxie war niemals ein Problem, dass zwischen Glauben und Vernunft etwas Verschiedenes wäre. Glauben und Wissen sind hier zusammen. Das ist die orthodoxe Theandrie. Leider, dass die europäische Kultur kennt diese Theandrie nicht, sondern hat eine arianische Kultur, im Sinne dass die Divinität immer mehr im Frage stellt.